

Algemene aandachtspunten zorginstellingen, eerste contact bij opsporing

Zorgorganisaties en professionals in de zorg zijn steeds vaker object van strafrechtelijk onderzoek. In dit kader worden zorginstellingen regelmatig geconfronteerd met contact met de politie in het kader van een strafrechtelijk onderzoek / bezoek van de politie aan de zorginstelling inbegrepen. In het navolgende is een aantal algemene aandachtspunten opgenomen die er toe strekt te voorkomen dat in het eerste contact de positie van zorginstellingen, daar werkzame professionals en cliënten nodeloos wordt geschaad. Doorgaans wordt in nader contact waarbij de zorginstelling wordt bijgestaan, een verantwoorde modus voor samenwerking gevonden waarbij belangen van opsporing en zorginstelling in evenwicht blijven.

Algemeen

- Vertrekpunt is dat zorginstelling en professionals verplicht zijn tot geheimhouding jegens hun cliënten. Hierop kan slechts onder omstandigheden, die zorgvuldig dienen te worden gewogen, een inbreuk worden gemaakt. Tot dat duidelijk is dat die inbreuk gelegitimeerd is, is het onverstandig medewerking te verlenen door informatieverschaffing aan een opsporingsonderzoek. Zorginstelling en professionals zijn daartoe doorgaans niet gehouden: zij hebben een zogeheten "beroepsgeheim". Onderstaande aandachtspunten strekken tot bewaking van vertrouwelijkheid tussen zorg en cliënt in de eerste fase, wanneer nog niet duidelijk is hoe te handelen.
 - Stel een vast contactpersoon aan (vast aanspreekpunt) voor dit soort bezoeken. Deze contactpersoon moet gewaarschuwd worden in geval van een bezoek. De contactpersoon begeleidt de ambtenaren tijdens het gehele bezoek. Begeleiding door twee personen verdient de voorkeur. In beginsel beantwoordt alleen de contactpersoon eventuele vragen.
- Draag zorg voor gesloten kasten en zorg dat er geen losliggende documenten op de betrokken kamers zijn.
 - Berg correspondentie met uw adviseurs afzonderlijk op en plaats e-mail met adviseurs in een aparte sub-directory. Vermeld daarbij welke correspondentie het betreft (bijvoorbeeld: "stukken advocaat").
 - Zorg dat uw personeel (waaronder de receptie) weet hoe gehandeld moet worden bij een bezoek van ambtenaren. (geen antwoorden op vragen)
 - Maak een verslag van het bezoek en vermeld daarin alle toegepaste bevoegdheden.

Ontvangst

- Ontvang de ambtenaren in een aparte lege spreekkamer.
- Stel aan de betreffende ambtenaar altijd de volgende vragen:
 - a. vraag naar de legitimatie van de ambtenaar (hij is verplicht dit te tonen) en noteer naam en functie; maak indien mogelijk een kopie van het legitimatiebewijs;
 - b. vraag naar het doel en/of het onderwerp van het bezoek en naar de wettelijke basis van het bezoek;
 - c. vraag of het al dan niet gaat om een strafrechtelijk onderzoek ;
 - d. in geval van een strafrechtelijk onderzoek:
 - vraag wie verdachte(n) is/zijn, en vraag of u(w bedrijf) verdachte bent (is);
 - vraag naar de verdenking.
- Vraag om een exemplaar van het eventuele document dat aan de uitoefening van de bevoegdheden ten grondslag ligt.
- Informeer uw advocaat over het bezoek en vraag aan de ambtenaren of uw advocaat aanwezig mag zijn en of zijn komst kan worden afgewacht.

Medewerking

- Geef aan dat er in beginsel een verplichting tot geheimhouding op u rust. Verzoek politie en justitie aan te ge-

ven waarom een inbreuk gelegitimeerd zou zijn.

- Verleen geen medewerking onder druk van "bedreigingen" of toezeggingen.
- Geef in beginsel geen toestemming voor het te verrichten onderzoek (maar maak hiertegen expliciet bezwaar).
- Vraag een zo specifiek mogelijke opgave van de informatie die de ambtenaren willen ontvangen en van degene(n) die zij willen ondervragen: Laat de verzoeken (zo mogelijk) op schrift stellen.
- Haal zo mogelijk de verzochte stukken zelf op en maak er een kopie van (dit kan geweigerd worden). Noteer welke stukken worden meegenomen.
- Vraag in geval van een verhoor of iemand in het kader van toezicht/controlen wordt gehoord of dat iemand als getuige of als verdachte wordt gehoord in het kader van een strafrechtelijk onderzoek. Vraag of uw advocaat of een andere persoon bij het verhoor aanwezig mag zijn. In geval van een verhoor in het kader van toezicht/controlen en in geval van een getuigenverhoor door opsporingsambtenaren in het kader van een strafrechtelijk onderzoek kan dit in beginsel niet geweigerd worden.
- Geef op eigen initiatief geen informatie.
- Maak bij het nemen van monsters uitdrukkelijke aanspraak op een contra-monster en op een tegenonderzoek.
- Maak zoveel mogelijk afschriften van het materiaal dat wordt medegenomen en verzoek altijd om een bewijsmiddel met een specificatie van dat materiaal ("kennisgeving van inbeslagneming").
- Lees stukken goed door voordat u deze ondertekent; bij twijfel niet ondertekenen. U bent niet verplicht stukken te ondertekenen.

Dulden dwangmiddelen (= strafvorderlijke bevoegdheid)

- Toepassing van dwangmiddelen dient in beginsel te worden geduld; tegenwerking of verhindering levert in het algemeen een strafbaar feit op. In een medische omgeving ligt dat genuanceerder. Veel informatie valt onder de geheimhoudingsverplichting/het verschoningsrecht. Opsporingsambtenaren mogen daarop niet zomaar een inbreuk maken. De geheimhouder zelf bepaalt in beginsel welk materiaal hieronder valt en welk materiaal niet. Ook de weging of een inbreuk op die geheimhouding gelegitimeerd is, is in beginsel primair aan de geheimhouder.
- Doorgaans realiseren politie en justitie zich dat een onderzoek in een zorginstelling een delicate aangelegenheid is. Doorgaans zoekt men tevoren contact met de leiding van de instelling en wordt overleg gevoerd met de advocaat die de instelling bijstaat.
- Totdat dit overleg heeft plaatsgevonden en er afspraken zijn gemaakt met betrekking tot het onderzoek, is het geïndiceerd niet mis te verstaan aan te geven dat politie en justitie niet gerechtigd zijn tot een inbreuk op de vertrouwelijkheid tussen medicus en cliënt. Mocht men deze opstelling niet willen respecteren en overgaan tot toepassing van dwangmiddelen, dient protest hiertegen te worden vastgelegd.
- Laat in dat geval uw raadsman meteen in overleg treden met het Openbaar Ministerie.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Wladimiroff Advocaten N.V.
Postbus 93102, 2509 AC Den Haag
(070) 416 66 16 www.wlaws.com